

Ayhan Çakır
Yüksek İnş. Müh.
izocam A.Ş.

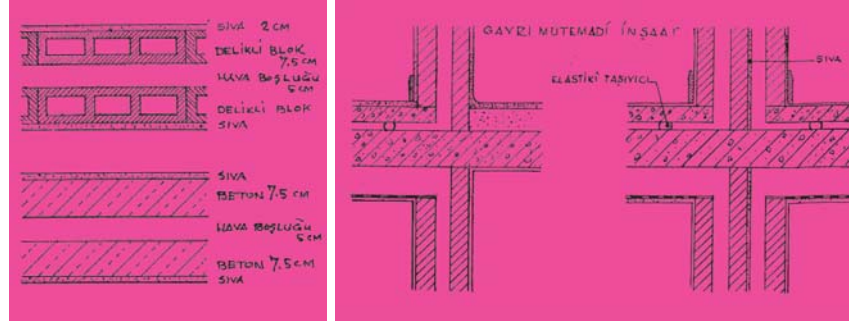
Mevcut Yapılarda Ses Yalıtımına Bakış

Türkiye'de konut tipi binalar esas alınarak, ses yalıtımı gerektirecek yapılanmanın tarihsel arka planına bakıldığında bu durumun büyük kentlerimizde 60 sonları ve 70'lerle birlikte devam eden apartman furçasında etkisini göstermesi beklenebilirdi. Oysa özellikle büyük kentlerimizin yapısına bakacak olursak yasadışı konut yapımının üçüncü dünya ülkeleri arasında düzenli olarak başta gittiği bir ekseninde, ses yalıtımı aramak ne derece gerçeğe uygun düşecektir bakacağız.

Birçok binanın mevzuata aykırı, belediye nizamnamelerine uygun olmayan bir tarzda, yetkililer tarafından konmuş olan mühendislik, sağlık, estetik veya mesken normlarının dikkate alınmaksızın yapılmış oldukları bir gerçektir. Burada zaten olmayan ses yalıtımına özgü gereklilikler fark edilememiştir bile.

Örneğin İstanbul'un geçen yüzyılın ikinci yarısı boyunca bir milyondan 13 milyona büyümüş olması öncelikle 'yasadışı' konut yapımının genişlemesine bağlı olarak mümkün olmuştur. Bugün bile ancak lüks konutlarda; lüks olması gerekliliğini yerine getirmek kaygısıyla bile olsa ses yalıtımına gereken özen gösterilmezken, o dönemde mimarın ince detay ve bilgi birikimini gerektiren ses yalıtımı ve gürültü kontrolü gibi hassas konu fark edilememiş ve hesaba katılmamıştır. Yapıların çoğunlukla betonarme karkas sistemler oluşu yapının kendi konstrüktif elemanları ile yaptığı ses yalıtımı ile yeter tutulmuştur. Ne de olsa yapısal katmanlar bir ses yalıtımı yapmaktadırlar. Kalan ses geçişleri normal karşılanmış, meskenlerin birleşik yapılarından gelen harici gürültüler kanıksanmış; insanların özel yaşamları ince döşeme ve duvarlarla birbirinden ayrılmıştır.

Bu sürecin başına bakıldığında, kentlerimizde göçün etkisinin yasal yapılanmayı zorladığı, yasalara aykırı işgal edilerek yapılan derme çatma gecekonduyla doldurulan ilk yerlerin şehrin içinde oturan boş alanları zaptettiği bir ekranla karşılaşırız. Göçmenlerin büyük kentlere yerleşmeye başladıklarında ortaya çıkan tablo kent planlamacısını ve mimarı kabusu sürükleyecek bir görünümde olmuştur. Bir seçim arifesinde, bir belediye başkanının imar mevzuatının uygulamayacağını üstü kapalı sinyali vermesi, çilinginca bir inşaat faaliyetinin var olan binalara yeni katlar eklemesine yetmektedir. Giderek siyasi bakımdan, içinde insanların bulunduğu bir evin yürek parçalayan sahneler çeken kameralar karşısında polis marifetiyle yerle bir edilmesi ise çok daha az ihtimal taşımaktadır. Özellikle büyük kentlerde yaşanan bu süreç teknik vasıflarından yoksun kendi yapısal karakterini yaratmıştır. Bu ya-

Şekil 1 Duvar ve birleşimleri için detaylar
(Kaynak: Binalarda Akustik Tedbirler-Tulü Baytin/1954)

kın tarihsel süreçte hızla ithal ikameci sanayileşmeye dayalı, görel olarak 'başarılı' bir kalkınma tesiriyle gelirlerin artışı ile birlikte özellikle orta sınıfta tüketim kalıpları değişti. Dayanıklı tüketim malları geniş çapta bu büyüyen orta sınıfça alındı. Tüm bunlar yeni bir konut talebi örüntüsü yarattı. Bir patlama halini alarak seramik, duvar ve yer karoları, kromaj sihi tesisat malzemeleri ve aksesuarlar üreten inşaat malzemeleri endüstrisinin malzemeleriyle donatılmış büyük mutfak ve banyolar, gelişmekte olan 'orta sınıf' semtlerinde yeni inşa edilmiş apartman bloklarının talep ettiği standartı oluşturmaya başladı.

Bu standart, görsel olarak albeni ve ihtiyaç yaratmaya çalışırken yapısal karakteri gözardı edildi. Ses yalıtımı bu süreçte mimarın hatırlaması ve özel çabasına bırakıldı. O da literatüre bakacaktı. Karşılaştığı tek tük üniversite yayınıydı ve ek tedbirler almakta zorlanacaktı. Bu yayınlar içinde yegane olmak ve uzun süre yerine bir literatür koyulmayan Tulü Baytin imzalı 1954 baskısı İTÜ Mimarlık Fakültesi yayını 1954 baskısı Binalarda Akustik Tedbirler adlı kitabı anmadan geçmek olmaz.

'Bina inşaatında ve projelerin hazırlanmasında ses tedbirlerinin nazarı itibara alınmamasının yapı için esaslı bir noksan olduğu ve bu sebeple bina fonksiyonunun aksamasından mütevellit kusurlar zamanımızın mimarisi ve yapı tekniğinde mutlak olarak müteale edilmeye ve ehemmiyetini hissettirmeye başlamış bir problemdir' şeklinde bir giriş bölümü ile başlayan bu samimi kitap, dönemin sorununu ve gelecek döneme etkisini bildiren kendi içinde önemli detayları kapsıyordu. Şekillerde bu kitaptan alınma detaylar bulunmaktadır. Bu küçük detaylar hala güncelliğini korumakta ve birçok probleme çözüm teşkil etmektedir.

Fakat dönemin karakteristik gelişiminde henüz ısı yalıtımı kavra-